

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Je jednotný bankovní dohled tím správným řešením?

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014

VII. ročník

Autor: Martin Koša

estné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracoval samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO a jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním ve veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 14. 4. 2014

.....

Martin Koša

Obsah

Úvod.....	4
1 Jednotný bankovní dohled jako součást bankovní unie	5
1.1 Jednotná pravidla.....	5
1.2 Jednotný mechanismus dohledu	6
1.3 Jednotný rezoluční mechanismus	8
1.4 Jednotný systém pojištění vklad	10
2 Argumenty pro zavedení jednotného bankovního dohledu.....	11
2.1 Přerušení „zavazujícího kruhu“ a obnovení důvěry ve finanční trhy	11
2.2 Obnovení finanční stability, integrity jednotné měny a vnitřního trhu	12
2.3 Lepší schopnost dohlížet na velké nadnárodní bankovní skupiny	13
2.4 Regulace a dohled by se měly odehrávat na stejné úrovni	13
2.5 Pravidla by měla být aplikována ve všech případech stejným způsobem	14
2.6 Zvýšení kvality dohledu	14
2.7 ECB vykonává monetární politiku eurozóny	15
2.8 Jednotný bankovní dohled je pozitivním přínosem i pro nezúčastněné státy	15
3 Argumenty proti zavedení jednotného bankovního dohledu	17
3.1 Podmínky jednotlivých prvků bankovní unie	17
3.2 Diverzita versus jednotnost	18
3.3 Problematika pravomocí a odpovědnosti	20
3.4 Složitost systému a dohledových struktur	20
3.5 Ekonomické hledisko rozhodování versus národní aspekt.....	21
3.6 Koncentrace moci v rukou jediného orgánu.....	22
3.7 Bankovní unie vyžaduje federalizační kroky	23
3.8 Další argumenty proti zavedení jednotného bankovního dohledu	23
Závěr.....	25
Zdroje	27

Úvod

Tématu jednotného bankovního dohledu je na evropské úrovni v nována zvýšená pozornost poslední dva roky. Jednotný bankovní dohled představuje uspořádání, které sjednocuje bankovní dohled a zavádí jeho centralizaci na úrovni jednotného evropského dohledového orgánu (Evropské centrální banky). Tvoří jednu ze základních součástí bankovní unie, která v současnosti vzniká jako výsledek snah o řešení nestability evropského bankovního a finančního systému.

Tato práce nese název „Je jednotný bankovní dohled tím správným řešením?“, a zabývá se jak samotným jednotným bankovním dohledem, tak i méně podrobně ostatními součástmi bankovní unie, nebo pro posouzení přínosu jednotného bankovního dohledu je nutné jeho zasazení do kontextu celé bankovní unie.

Cílem této práce je vymezit podstatu jednotného bankovního dohledu v kontextu bankovní unie a poukázat na vzájemné vazby mezi jejími jednotlivými prvky. Dále je cílem představit vybrané argumenty pro a proti zavedení jednotného bankovního dohledu a následně je zhodnotit. Obecným úkolem práce je posoudit vhodnost i správnost realizace jednotného bankovního dohledu za souasných okolností, které panují v Evropské unii.

Práce je rozdělena do tří základních částí. První kapitola představuje jednotný bankovní dohled jako součást bankovní unie a stručně uvádí i její další jednotlivé pilíře. Druhá část se zaměřuje na jednotlivé argumenty pro zavedení jednotného bankovního dohledu, které více méně představují proklamované cíle bankovní unie. Naopak třetí část, která je obsahově nejrozsáhlejší, se zabývá vybranými argumenty proti zavedení jednotného dohledu na celoevropské úrovni, které nejsou evropskými autoritami již tolik zmiňovány.

V právu Evropské unie se setkáváme s termínem „jednotný mechanismus dohledu“, který bude v textu používán ve stejném významu jako termín „jednotný bankovní dohled“. Evropský termín „úrovňové instituce“ bude zaměňován s termínem „bankovní instituce“ nebo také „banka“.

1 Jednotný bankovní dohled jako součást bankovní unie

Koncept bankovní unie uvedl Herman Van Rompuy, předseda Evropské rady, dne 26. června 2012 ve své zprávě s názvem 'Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii'.¹ Bankovní unie je zde označena jako jeden z následných kroků evropské integrace a jako jeden ze čtyř stavebních prvků skutečné hospodářské a měnové unie (vedle unie fiskální, konkurenceschopnosti a politické). Obecným cílem bankovní unie je vybudování integrovaného finančního rámce pro zajištění finanční stability a minimalizaci nákladů vznikajících selháním bank.²

Dle rétoriky evropských představitelů můžeme sledovat nesrovnalost ve formálním vymezení bankovní unie. Setkáváme se jak s konstatováním, že je založena na třech pilířích³, tak i s konstatováním, že je vystavěna na čtyřech.⁴ První vymezení se objevuje čistě, nebo právě jednotný mechanismus dohledu bývá označován za první krok k vytvoření bankovní unie.⁵ Práce však vychází z konceptu čtyř pilířů, nebo prvním krokem dle mého názoru bylo již vytvoření jednotných pravidel. Dohled ze své podstaty vždy navazuje na určitou regulaci; dohled není možné vykonávat bez existence závazných pravidel, neboť ty jsou právě předpokladem dohledu. Většinou tak na sebe navazují a stojí vedle sebe. Dodejme však, že tyto nesrovnalosti ve formálním vymezení bankovní unie nemají žádný vliv na její obsahové vymezení; není tedy podstatné, zda jednotná pravidla jsou základním kamenem pro 3 pilíře nebo zda stojí vedle jako pilíři další. Uveďme si jednotlivé čtyři pilíře:

- Jednotná pravidla (*Single Rulebook*)
- Jednotný mechanismus dohledu (*Single Supervisory Mechanism – SSM*)
- Jednotný rezoluční mechanismus (*Single Resolution Mechanism – SRM*)
- Jednotný systém pojištění vkladů (*Single Deposit Guarantee Scheme – SDGS*)

1.1 Jednotná pravidla

Prvním a nejméně kontroverzním pilířem jsou společná pravidla pro fungování bankovního sektoru. Jejich cílem je poskytnout jednotné požadavky na oběžné podnikání, které musí být

¹ VAN ROMPUY, Herman. *Towards a Genuine Economic and Monetary Union* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW:

<http://ec.europa.eu/economy_finance/crisis/documents/131201_en.pdf>.

² Evropská centrální banka. *Vytváření bankovní unie* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/establish/html/index.cs.html>>.

³ Srov. např. COEURÉ, Benoit. *The Single Resolution Mechanism: Why it is needed* [online]. ICMA Annual General Meeting and Conference 2013 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp130523.en.html>>.

⁴ Srov. např. European Commission. *Towards a banking union* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-656_en.htm>.

⁵ Viz například rozhodnutí Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1022/2013 ze dne 22. října 2013

dodržovány všemi bankovními institucemi v rámci Evropské unie (dále též „EU“).⁶ Tato pravidla jsou přijímána ve formě směrnic i nařízení. Stejnými právními předpisy jsou směrnice CRD (*Capital Requirements Directive*) neboli směrnice o přístupu k činnosti úrovních institucí a o bezetnostním dohledu nad úrovněmi institucemi a investičními podniky⁷ a nařízení CRR (*Capital Requirements Regulation*) neboli nařízení o bezetnostních požadavcích na úrovně instituce a investiční podniky⁸. Tyto dokumenty implementují globální standardy obsažené v Basel III⁹ a upravují tak zejména kapitálovou přiměřenost, likviditu, finanční cyklus, systémové riziko, systémově významné banky a odměňování manažerů. Směrnice CRD byly členské státy povinny implementovat do svého právního řádu s účinností k 1. lednu 2014, nařízení CRR jako přímo použitelný předpis je účinný od stejného data.

1.2 Jednotný mechanismus dohledu

Jednotný mechanismus dohledu představuje nový systém finančního dohledu uskutečňujícího se na evropské úrovni. Je tvořen Evropskou centrální bankou (dále též „ECB“) a příslušnými vnitrostátními orgány zúčastněných členských zemí Evropské unie. Země náležející do eurozóny se jednotnému mechanismu dohledu účastní automaticky, tedy povinně. Členské státy Evropské unie stojící mimo eurozónu se mohou účastnit jednotného mechanismu dohledu dobrovolně, a to prostřednictvím tzv. „úzké spolupráce“¹⁰ jejich příslušných vnitrostátních orgánů s ECB. Evropské centrální bance, jakož i vnitrostátním příslušným orgánům je při vykonávání dohledu stanovena povinnost spolupracovat a vyměňovat si informace¹¹, přičemž odpovědnost za efektivní a konzistentní fungování nového systému dohledu bude mít ECB. Plánování a provádění úkolů ECB v oblasti dohledu budou svěřeny novému orgánu – Radě dohledu. Hlavním cílem jednotného mechanismu dohledu je zajištění bezpečnosti a odolnosti evropského bankovního systému a větší finanční integrace a stability v Evropě.¹²

⁶ The European Banking Authority. *The Single Rulebook* [online]. London: EBA [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook>>.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013.

⁹ Basel Committee on Banking Supervision. *International regulatory Framework for banks (Basel III)* [online]. Basel: Bank for international settlements [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm>>.

¹⁰ Čl. 7 odst. 1 Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013.

¹¹ Čl. 6 odst. 2 Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013.

¹² Evropská centrální banka. *Bankovní dohled* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/html/index.cs.html>>.

Dle Dvořáka¹³ požadavek na zavedení jednotného bankovního dohledu v rámci Evropské unie vychází z následujících skutečností:

- Dosažený stupeň nové a ekonomické integrace, především v podobě společného a jednotného trhu pro finanční služby, vyžaduje v rámci dohledu jednotnost a centralizaci (minimálně v rámci eurozóny, nejlépe v celé EU);
- Zkušenosti z vývoje globální finanční krize poukázaly na nedostatečnou akceschopnost EU a na tžkopádnost jejich reakcí na vznik a projevy dané krize;
- Jednotný bankovní dohled bude dosahovat vyšší kvality, což zaručí předcházet problémům, se kterými se banky v poslední době potýkaly (převážně banky jižních států).

Právní rámec jednotného mechanismu dohledu je doposud tvořen nařízením, kterým se Evropská centrální banka svěřuje zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obecnému dohledu nad ústředními institucemi¹⁴ a nařízením, kterým se mluví nařízení o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví¹⁵. Tento rámec bude v blízké době doplněn nařízením o rámci jednotného mechanismu dohledu¹⁶, které upravuje spolupráci ECB s příslušnými vnitrostátními orgány. Konečné znění tohoto nařízení bude uveřejněno do 4. května 2014 a následně od 4. listopadu 2014,¹⁷ kdy ECB převezme své úkoly dohledu v plném rozsahu, bude tvořit základ pro činnost jednotného mechanismu dohledu.

ECB bude vykonávat primární dohled pouze nad významnými ústředními institucemi. Nad všemi ostatními ústředními institucemi (méně významnými) budou dohled provádět příslušné vnitrostátní orgány.¹⁸ ECB však disponuje právem kdykoliv se rozhodnout převzít primární dohled nad méně významnou ústřední institucí, aby bylo zajištěno dodržování uplatňování příslušných standardů dohledu.¹⁹ Za významnou se považuje ústřední instituce, která splňuje alespoň jednu z níže uvedených podmínek:²⁰

¹³ DVOŘÁK, Petr. Je bankovní unie budoucností pro stabilitu evropského bankovníctví? *eský finanční a účetní časopis*. 2012, ročník 7, číslo 3, s. 18. Dostupné také z WWW: <<http://www.vse.cz/cfuc/abstrakt.php?IDcl=318>> ISSN 1802-2200.

¹⁴ Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013.

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1022/2013 ze dne 22. října 2013.

¹⁶ Evropská centrální banka. *Veřejná konzultace k návrhu na zřízení Evropské centrální banky* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/ssm/consultations/shared/pdf/framework/draft-ssm-framework-regulation201402.cs.pdf>>.

¹⁷ Evropská centrální banka. *Tisková zpráva ze 7. února 2014 - ECB zahajuje veřejnou konzultaci k návrhu na zřízení ECB o rámci SSM* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140207.cs.html>>.

¹⁸ Evropská centrální banka. *Veřejná konzultace k návrhu na zřízení Evropské centrální banky*, s. 1 [cit. 2014-04-10].

¹⁹ Evropská centrální banka. *Bankovní dohled* [cit. 2014-04-10].

²⁰ 1. 6 odst. 4 Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013.

- 1) Celková hodnota jejích aktiv p evyšuje 30 miliard EUR;
- 2) Pom r jejích celkových aktiv v i HDP zú astn ného lenského státu, v n mž je usazena, p evyšuje 20 %, není-li celková hodnota jejích aktiv nižší než 5 miliard EUR;
- 3) Po p edchozí notifikaci vnitrostátního p íslušného orgánu ECB ur í, že je úv rová instituce významná (na základ p edchozího komplexního posouzení);
- 4) ECB z vlastního podn tu ur í, že je úv rová instituce významná (za p edpokladu, že má dce jiné spole nosti ve více zú astn ných státech a její p eshraní aktivity tvo í významnou ást jejích celkových aktiv nebo závazk);
- 5) Bylo pro ni požádáno o ve ejnou finan ní pomoc nebo takovou pomoc obdržela p ímo z Evropského nástroje finan ní stability (EFSF) nebo Evropského mechanismu stability (ESM);

6) Je jednou ze t í nejvýznamn jších úv rových institucí v zú astn ném lenském stát . ECB p ijala 4. února 2014 rozhodnutí²¹, kterým se ur ují úv rové instituce podléhající komplexnímu hodnocení. Toto hodnocení se týká 128 bank, které p edstavují tém 85 % všech bankovních aktiv v eurozón ²², a prob hne v období do 3. listopadu 2014. Je nezbytným požadavkem na ur ení úv rových institucí, nad kterými ECB za ne od 4. listopadu 2014 vykonávat p ímý dohled. Každou z t chto bank eká posouzení rizik v oblasti dohledu, p ezkum kvality aktiv a zát žový test. Výsledek komplexního hodnocení m že vést k celé ad navazujících akcí, v etn požadavk na zvýšení kapitálu.²³

1.3 Jednotný rezolu ní mechanismus

Jednotný rezolu ní mechanismus nebo také jednotný mechanismus pro ešení problém je pilí em, který by m l zajistit, v p ípad že bankovní instituce podléhající jednotnému mechanismu dohledu elí závažným potížím, nalezení a provedení efektivního ešení s minimálními náklady pro da ové poplatníky a reálnou ekonomiku.²⁴ Jednotný rezolu ní mechanismus bude zahrnovat jednotný výbor pro ešení problém , který bude mít rozhodovací pravomoci a bude p ipravovat r zné varianty ešení, a dále jednotný fond pro ešení problém ,

²¹ European Central Bank. *Decision of the European Central Bank of 4 February 2014 identifying the credit institutions that are subject to the comprehensive assessment* [online]. Frankfurt am Main: ECB [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/en_dec_2014_03_fen.pdf>.

²² Evropská centrální banka. *Bankovní dohled* [cit. 2014-04-10].

²³ European Central Bank. *Note Comprehensive Assessment October 2013* [online]. Frankfurt am Main: ECB, s. 1 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/notecomprehensiveassessment201310en.pdf>>.

²⁴ European Commission. *Commission proposes Single Resolution Mechanism for the Banking Union* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-674_en.htm?locale=en>.

který bude financovaný ex ante bankovním sektorem a bude sloužit k financování restrukturalizaci problémových bank.²⁵

Tento mechanismus je zaváděn z důvodu, že by bylo nežádoucí vykonávat jednotný bankovní dohled na evropské úrovni a zároveň mechanismus pro řešení problémů bank ponechat na úrovni národní. Takový stav by totiž vedl k neustálému napětí mezi ECB a národními autoritami ohledně způsobů, jak se vypořádat s krachujícími bankami.²⁶ ECB věří, že rozhodování o otázkách restrukturalizace na centrální úrovni posílí stabilitu hospodářské a měnové unie.

Dohled a restrukturalizace budou od sebe funkčně odděleny, aby se vyloučil možný střet zájmů. ECB jako orgán dohledu bude upozorňovat orgán pro řešení problémů na závažné finanční obtíže jednotlivých bank, které je třeba řešit. Do působnosti SRM budou spadat všechny ústřední instituce států účastnících se jednotného mechanismu dohledu. Jednotný rezolucní mechanismus by měl být vytvořen do doby, než ECB v plném rozsahu převezme své úkoly v oblasti dohledu (do 4. listopadu 2014) a následně by měl být spuštěn od 1. ledna 2015. Evropská rada ve svých závěrech²⁷ ze zasedání konaného ve dnech 13. a 14. prosince 2012 totiž jasně uvedla, že jakmile bude jednotný mechanismus dohledu fakticky funkční, bude třeba i funkčního rezolucního mechanismu na evropské úrovni, který bude disponovat všemi potřebnými pravomocemi a nástroji k řešení problémů bank.

Nařízení o SRM²⁸ by mělo být doplněno směrnicí BRRD²⁹ (*Bank Recovery and Resolution Directive*) neboli směrnicí o zřízení rámce pro ozdravení a restrukturalizaci ústředních institucí a obchodníků s cennými papíry, která stanovuje pravidla týkající se insolvenčního řízení selhávajících bank s cílem zajistit finanční stabilitu a co nejvíce zabránit financování ztrát z veřejných rozpočtů. Smernice by měla platit od stejného data jako nařízení o SRM, tedy od

²⁵ JEDLIKA, Jan; KOZELSKÝ, Tomáš. *Bankovní unie jako odpověď EU na finanční krizi* [online]. Praha: Česká spořitelna, a.s., s. 6 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.csas.cz/static_internet/cs/Evropska_unie/Specialni_analyzy/Specialni_analyzy/Prilohy/euspa_bankovni_unie.pdf>.

²⁶ European Commission. *Banking Union – Single Resolution Mechanism (SRM)* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/banking-union/dg-markt-factsheets-srm_en.pdf>.

²⁷ Evropská rada. *Závěry – 13. a 14. prosince* [online]. Brusel: Evropská unie, s. 4 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/pdf/Conclusions/ConclusionsoftheEuropeanCouncil2012-12-14CS.pdf>>.

²⁸ Evropský parlament. *Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení problémů ústředních institucí a podniků, kterých investiční podniky* [online]. Brusel: Evropská unie [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0478+0+DOC+XML+V0//CS>>.

²⁹ Viz například. Evropský parlament. *Zpráva o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení problémů ústředních institucí a investičních podniků* [online]. Brusel: Evropská unie [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0196+0+DOC+XML+V0//CS>>

1. ledna 2015. Nástroj odepsání závazků (tzv. bail-in systém³⁰), který je jednou z klíčových součástí směrnice BRRD, by měl být zaveden již před rokem 2018.³¹

1.4 Jednotný systém pojištění vkladů

Nejvíce kontroverzním a problematickým pilířem je jednotný systém pojištění vkladů. Obecnou podstatou jakéhokoli systému pojištění vkladů je záruka specializované pojišťovny nebo pojistného fondu, že v případě neschopnosti banky vyplácet u ní alokované vklady vkladatel obdrží skrze pojistnou instituci část nebo úplnou náhradu za své vklady. Z hlediska vkladatelů je tedy cílem ochrana alespoň části jejich majetku, z hlediska finanční stability je pak cílem předejít bankovním runům, které mohou mít vážné ekonomické důsledky.³² Jednotný systém pojištění vkladů má nad to další cíle, jedná se o snahu zamezit přelévání vkladů mezi bankami a posílit schopnost pokrýt v případě potřeby veškeré závazky vyplývající z výplaty pojištění vkladů.³³

Na evropské scéně pozorujeme marnou snahu dosáhnout vzájemné politické shody, z čehož vyplývá i skutečnost, že není přesně stanovena doba jeho přijetí. Tento krok se v současnosti jeví jako příliš ambiciózní a neprůchodný, a pozornost se tak nyní obrací směrem k finanční vybavenosti národních schémat pojištění vkladů. Příkladem může být i dosažení prozatímní politické dohody mezi Evropským parlamentem a členskými státy Evropské unie ze dne 17. prosince 2013, která má za cíl posílit národní systémy ochrany vkladů.³⁴ Nicméně se jedná pouze o harmonizaci národních schémat, nikoli o realizaci jednotného systému na evropské úrovni. Potenciální negativní důsledky této skutečnosti ve vztahu k jednotnému bankovnímu dohledu budou podrobněji uvedeny v kapitole pojednávající o podmínkách jednotlivých prvků bankovní unie.

³⁰ Bail-in systém (nahrazující současný systém „bail-out“) určuje poadí krytí ztrát v případě krachu banky takovým způsobem, že nejdříve budou na dluh akcionáři a následně ostatní vlastníci investující do bankovního kapitálu. Pozice drobných vkladatelů a daňových poplatníků se tedy například zlepší.

³¹ Evropská centrální banka. *Tisková zpráva z 8. listopadu* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131108.cs.html>>.

³² European Commission. *Deposit Guarantee Schemes* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/bank/guarantee/index_en.htm>.

³³ DVO ÁK, Petr., s. 22.

³⁴ European Commission. *Commissioner Barnier welcomes agreement between the European Parliament and Member States on Deposit Guarantee Schemes* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1176_en.htm>.

2 Argumenty pro zavedení jednotného bankovního dohledu

Urité argumenty pro zavedení jednotného bankovního dohledu splývají s obecnými argumenty pro zavedení celého konceptu bankovní unie a korespondují tak s cíli, kterých by mělo být dosaženo jejím vytvořením. Jiné argumenty jsou pro změnu založeny na obecných teoretických východiscích regulace a dohledu. Platnost některých argumentů může být predikována do určité míry již dnes, ale určitě argument bude potvrzen až v průběhu času, kdy se ukáže, zdali byly proklamované cíle naplněny. Samotné nařízení o SRM vypořádává důležitý argument pro jeho zavedení, nyní si uveďme alespoň některé.

2.1 Přerušení „zavazujícího kruhu“ a obnovení důvěry ve finanční trhy

Velmi silným argumentem pro zavedení bankovní unie včetně jednotného bankovního dohledu je konstatování, že dojde k přerušení tzv. zavazujícího kruhu mezi soukromým a veřejným dluhem, čímž dojde k obnovení důvěry ve finanční trhy a zejména v bankovní sektor. Důvěra ve finanční trhy je totiž stále nepříznivě poznamenána kontinuální finanční krizí, která ve svém prvním stadiu způsobila obrovské ztráty bankovnímu sektoru a ve svém druhém stadiu snížila důvěru i v samotné státy, které tyto ztráty sanovaly z veřejných financí. Působením z dané krize je skutečnost, že soukromý dluh, v tomto případě bankovní dluh, se může velmi snadno stát dluhem veřejným.³⁵ Ukažme si, proč tomu tak je. Bankovní instituce v ekonomicky vyspělých zemích patří mezi nejvyšší investory do státních dluhopisů. Finanční krize, která se mimo jiné projevuje snížením výkonu reálné ekonomiky, vede ke zhoršení stavu veřejných financí, což má negativní dopad na hodnotu státních dluhopisů. V důsledku snižující se hodnoty státních dluhopisů bankovní instituce zaznamenávají ztráty, což se projevuje negativně u zranitelnějších bank, které následně potřebují sanaci z veřejných zdrojů. Tím dochází k prohloubení veřejného dluhu a k dalšímu poklesu hodnoty státních dluhopisů, který má za následek zesílení ztrát bankovních institucí. Aby bylo zabráněno krachu bank, jsou tyto ztráty kryty z veřejných rozpočtů, čímž dochází opětovně k prohlubování veřejného dluhu.³⁶ Cílem bankovní unie je přerušit zhoubný stav propojenosti mezi slabými bankami a předluženými státními kasami v některých evropských zemích³⁷ neboli přetrhnout spojitost mezi soukromým a veřejným dluhem³⁸. Dle některých bankovních analytik³⁹ lze bankovní unii chápat jako plán

³⁵ WYMEERSCH, Eddy. The Single Supervisory Mechanism or 'SSM', Part One of the Banking Union. *Law Working Paper* [online]. No. 240/2014, s. 4. Brussels: European Corporate Governance Institute (ECGI) [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2397800>.

³⁶ JEDLIKA, Jan; KOZELSKÝ, Tomáš., s. 2 [cit. 2014-04-08].

³⁷ JEDLIKA, Jan; KOZELSKÝ, Tomáš., s. 2 [cit. 2014-04-08].

³⁸ WYMEERSCH, Eddy., s. 4. [cit. 2014-04-09].

³⁹ JEDLIKA, Jan; KOZELSKÝ, Tomáš., s. 2 [cit. 2014-04-09].

na přenesení dluhových potíží z národních úrovní na úroveň celoevropskou, čímž se bezvýhodný problém stane řešitelným díky velikosti celoevropské ekonomiky.

Můžeme konstatovat, že přetržení této vazby na veřejné rozpočty je zcela žádoucí, neboť sanování soukromých dluhů z veřejných prostředků způsobuje řadu nežádoucích účinků, mezi jinými například oslabuje finanční stabilitu a důvěru dané země. Jednotný bankovní dohled však sám o sobě nemá možnost tohoto cíle dosáhnout, k tomu je zapotřebí realizovat bankovní unii jako celek, která již tento potenciál má. Poznamenejme však, že riziko napojení na veřejné rozpočty zde bude existovat stále, neboť v případě nedostatku množství finančních prostředků v celoevropském fondu pro řešení problémů, vytane na mysli vždy jako první řešení sanace pomocí veřejných rozpočtů jednotlivých států. Vzhledem k větší robustnosti tohoto fondu lze předpokládat, že se riziko bude vyskytovat v menší míře. Domnívám se, že po zavedení pilířů dohledu a rezoluce ního mechanismu nebude stabilita bankovních institucí již tak úzce napojena na členské státy, v nichž jsou usazeny. Je však důležité, aby stabilita byla zabezpečována jiným způsobem (kvalitním obecným dohledem včetně použití potřebných nástrojů), nikoli aby byla vystředána nestabilitou. Co se týče obnovení důvěry ve finanční trhy, speciálně v bankovní sektor, bude zejména záležet na tom, jak efektivně bude jednotný bankovní dohled vykonáván a jakým všem problémům dokáže předejít, což se ukáže až po určitém časovém období.

2.2 Obnovení finanční stability, integrity jednotné měny a vnitřního trhu

Globální finanční krize ukázala, že roztržnost finančního sektoru by mohla ohrozit integritu jednotné měny a vnitřního trhu. Tomuto nežádoucímu stavu je zapotřebí zabránit pomocí prohloubení integrace bankovního dohledu. Prohloubení vnitřního trhu bankovních služeb podpoří hospodářský růst v Evropské unii a posílí ji jako celek. Krize dále poukázala na skutečnost, že samotná koordinace mezi orgány v kontextu jednotné měny nedostačuje a k zachování finanční stability je třeba nutno více integrovat povinnosti dohledu. Realizace jednotného bankovního dohledu je doprovázena přesvědčením, že bude přispívat k větší stabilitě bankovních institucí, jakož i celého bankovního sektoru. Cestou, jak tohoto cíle dosáhnout, by měl být kvalitní dohled prováděný ECB navazující na existující regulaci vytvářenou na evropské úrovni. Jednotný mechanismus dohledu se bude odehrávat v souladu s fungováním vnitřního trhu finančních služeb a s volným pohybem kapitálu.

Příliš uspořádaná integrace může mít své nepříznivé důsledky, včetně ohrožení doposud integrovaného rámce a finanční stability. Namísto prohloubení se může dosažený integrační proces narušit. Důležitý je stav společnosti, při kterém se další integrační krok odehrává.

Podrobnější zhodnocení souasných snah po dokonalé jednotnosti a harmonizaci bude představeno v kapitole pojednávající o diverzitě a jednotnosti.

2.3 Lepší schopnost dohlížet na velké nadnárodní bankovní skupiny

Dohled nad pobočkami nadnárodních bankovních skupin je v současnosti vykonáván prostřednictvím orgánu dohledu v zemi sídla mateřské společnosti, avšak u dceřných společností tomu tak není. Souasný režim tak tedy vytváří značnou administrativní zátěž a náklady pro mezinárodní pobočící bankovní skupiny, nebo přicházejí do styku s různými přístupy národních dohledových orgánů zemí, ve kterých aktivně působí.⁴⁰ Po újnu dnem 4. listopadu 2014, kdy ECB převzme své úkoly dohledu v plném rozsahu, budou velké mateřské společnosti komunikovat jen s jedním orgánem dohledu. Z tohoto faktu vyplývá přínos v podobě zjednodušení reportování a celkové komunikace s dohledovým orgánem.⁴¹

Zjednodušení systému pro mezinárodní pobočící bankovní skupiny je neoddiskutovatelný, neboť z nového systému mohou profitovat v podobě zjednodušení komunikačních cest s dohledovým orgánem, který bude již pouze jeden. Riziko však spoívá v nemožnosti národních dohledových orgánů napíšet uskutečovat dohled s ohledem na lokální potřeby a zvyklosti. Největší výhodou však spatřuji ve skutečnosti, že velké mateřské společnosti nebudou motivovány přesouvat své sídlo na základě míry benevolence dohledových orgánů v jednotlivých zemích. Samotná existence jednotných pravidel totiž nezaručuje jejich stejnou aplikaci a efektivní dohled, tyto skutečnosti záleží ve velké míře i v přístupech, jaké orgán dohledu volí. Jednotný dohled vykonávaný ECB by měl uplatňovat stejné přístupy bez ohledu na sídlo mateřské společnosti. Tento závěr, jak si později ukážeme, je zpochybnitelný na základě neoptimálního složení Rady dohledu.

2.4 Regulace a dohled by se měly odehrávat na stejné úrovni

Souasný stav spoívá na sjednocování pravidel oběžného podnikání bank na úrovni EU, přičemž aplikace a kontrola těchto pravidel zůstává na úrovni národní. Tento nesoulad vede ke značné rozmanitosti mezi členskými státy a zabraňuje komplexnímu pohledu na celý evropský bankovní systém, což zvyšuje riziko nákazy a v konečném důsledku brání realizaci vnitřního finančního trhu.⁴² Nový systém dohledu tedy vychází z předpokladu, že dohled se má odehrávat na stejné úrovni jako regulace.

⁴⁰ WYMEERSCH, Eddy., s. 7. [cit. 2014-04-12].

⁴¹ DVOŘÁK, Petr., s. 20.

⁴² WYMEERSCH, Eddy., s. 7. [cit. 2014-04-12].

Dle mého názoru jsou každá pravidla tvořena za určitým účelem, a tohoto účelu nejlépe dosáhneme, budou-li daná pravidla dohlížena na úrovni, na které byla vytvořena (příkladem může být dodržování zákona jako právního předpisu státu, které je kontrolováno soudem jako státním orgánem, tedy na stejné úrovni). Je tedy vhodné, aby dodržování pravidel vytvořených na úrovni Evropské unie (CRD/CRR) bylo kontrolováno evropským orgánem (ECB).

2.5 Pravidla by měla být aplikována ve všech případech stejným způsobem

Tento argument do jisté míry navazuje na předchozí díly. Jednotný bankovní dohled si klade za cíl skoncovat s rozmanitostí tím, že centralizuje obecný dohled v rukou jediného orgánu, který bude schopen zajistit, aby byla jednotná pravidla aplikována ve všech případech stejným způsobem. Během globální finanční krize se prokázalo, že národní dohledové orgány mají tendence brát v úvahu především národní zájmy a pravidla nebyla aplikována jednotně. Reakcí na tuto skutečnost je upravenost a sjednocení pravidel aplikovatelných na úroveň dávajících méně prostoru pro odlišnosti, předpisy, které při implementaci tento prostor poskytují. Dalším trendem za účelem jednotnosti v aplikaci je právě centralizace pravomocí na evropské úrovni. Důsledkem sjednocení postupů je zamýšleno dosáhnout vyšší objektivnosti.

Dle mého názoru je jednotný bankovní dohled schopen dosáhnout větší jednoty při aplikaci a kontrole závazných pravidel nežli harmonizovaný dohled vykonávaný skrze národní autority. Jednotný přístup je totiž snadněji aplikovatelný jednou institucí, nežli dvěma či více institucemi. Jednotný bankovní dohled bude mít za následek sjednocení podmínek pro bankovní podnikání, nebo nebude prostor pro různé přístupy v jednotlivých zemích (tento prostor bylo doposud možno vytvořit například mírně odlišným transponováním směrnic týkajících se dohledu) a dále přispěje k realizaci vnitřního finančního trhu a vyšší stabilitě. Dodejme však, že jednotný bankovní dohled nedokáže vytvořit plně integrovaný vnitřní trh pro finanční služby, nebo vždy budou existovat faktory, které budou národní finanční trhy odlišovat (například národní úprava obchodního práva i daňových předpisů).

2.6 Zvýšení kvality dohledu

ECB jako centrální banka eurozóny má dobré předpoklady pro plnění úkolů v oblasti dohledu. Disponuje rozsáhlými odbornými znalostmi o makroekonomických záležitostech, které jí činí vhodnou k ochraně finančního systému EU. Jednotný bankovní dohled přinese takové kvalitativní změny, které zajistí včasné odhalení selhání a přijetí opatření na posílení finančních institucí, které se ocitnou v problematické situaci.

Tento argument je právě jedním z argumentů, jehož platnost se prokáže až v praxi. Nebo otázkou zůstává, zdali pouhá změna v organizační a kompetenční struktuře dohledu zaručí takové zvýšení kvality, které by pozitivně ovlivnilo stabilitu bank a celého bankovního systému v EU. Dle mého názoru může dojít k udržitelnému zvýšení kvality. Jednotný dohled vykonávaný na alespoň standardní úrovni je lepší nežli mít několik nadprůměrných a několik podprůměrných dohledů, nebo díky silné provázanosti finančního systému může být i jeden špatně prováděný dohled ovlivnit bankovní sektory v dalších zemích.

2.7 ECB vykonává monetární politiku eurozóny

Prvořadým cílem ECB, potažmo celého Evropského systému centrálních bank, je udržovat cenovou stabilitu.⁴³ Za tímto účelem ECB vymezuje a provádí novou politiku eurozóny, která je její primární činností. Od 4. listopadu ECB převzme úkoly v oblasti dohledové politiky. Jednou z velkých výhod zlenění dohledu do ECB je informační provázanost. K efektivnímu vykonávání nové politiky je zapotřebí dostatek relevantních informací, přičemž mnoho informací získaných během výkonu dohledu má právě takový charakter.

Argument, který tvrdí, že národní instituce dohledu jsou schopny tyto informace ECB efektivně předávat a že kooperace mezi těmito subjekty lze stvrdit memorandy, dle mého názoru opomíjí fakt informačního zpoždění a lepší schopnost ECB analyzovat informace v celoevropském kontextu. Jak bude dále ukázáno, argumentovat lze i zcela opačně proti umístění nové a dohledové politiky v jedné instituci.

2.8 Jednotný bankovní dohled je pozitivním přínosem i pro nezávislé státy

Jak již bylo výše zmíněno, členství v bankovní unii je povinné pouze pro státy eurozóny.

Členské státy EU, které nemají euro, se mohou dobrovolně připojit k bankovní unii na základě dohody o úzké spolupráci⁴⁴. Nehledě na to, zdali se tyto státy připojí nebo zůstanou stát mimo, jednotný bankovní dohled poskytne dle některých názorů určité přínosy všem státům Evropské unie. Dle Decha⁴⁵ se jedná o lepší a kvalitnější dohled nad velkými mateřskými společnostmi zajišťující jejich vnitřní stabilitu a dalším přínosem bude konzistence, neutralita a vnitřní prediktibilita rozhodování orgánu dohledu, kterým bude napříště pouze ECB. Nad to dále uvádí, že v případě, kdy se stát stojící mimo eurozónu rozhodne účastnit jednotného bankovního

⁴³ 1. 127 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁴⁴ 1. 7 odst. 1 Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013.

⁴⁵ ECH, Zdeněk Semíná „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ *YouTube* [online video].

Zveřejněno 2013-11-27 [vid. 2014-04-08]. Dostupné z WWW:

<http://www.youtube.com/watch?v=_lDuKTL4ZFk>. Doplnění prezentací ECH, Zdeněk Semíná. *Trendy regulace a dohledu v EU* [online]. Praha: Institut ekonomických studií FSV UK [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://ies.fsv.cuni.cz/default/file/get/id/24559>>.

dohledu, bude mít výhodu v podobě možnosti přímo se podílet na dohledu nad mateřskými společnostmi, kterou dnes hostitelské orgány dohledu nedisponují.

Výhoda přístupu ke kontrole mateřských společností bankovních skupin je ve skutečnosti doprovázena ztrátou dohledových pravomocí příslušné národní autority. Pojednání o tom, zdali je výhodné či nevýhodné pro státy stojící vně eurozóny připojit se k jednotnému bankovnímu dohledu, by šel nad rozsah této práce a není ani jejím cílem.

3 Argumenty proti zavedení jednotného bankovního dohledu

Na druhé straně existuje celá řada argumentů, které zavedení jednotného bankovního dohledu zpochybňují nebo poukazují na jeho slabiny. Některé argumenty se zakládají na problémech, které vykazuje samotný koncept bankovní unie a v jeho rámci jednotný bankovní dohled, jiné zase vycházejí z obecných podmínek, které panují v Evropě. Představme si nyní vybrané argumenty.

3.1 Podmínky zavedení jednotného bankovního dohledu

Vzájemná obsahová podmíněnost jednotlivých prvků není argumentem proti zavedení jednotného bankovního dohledu sama o sobě, nýbrž akcentuje skutečnost, že aby jednotný bankovní dohled správně fungoval, vyžaduje, aby byl chápán jako součást celého konceptu bankovní unie. Představené pilíře bankovní unie (zejména jednotný systém pojištění vkladů) nejsou realizovány společně ve stejném časovém období, což může způsobit následující problémy. I za předpokladu fungování bankovního dohledu bude nadále v některých zemích docházet k problémům vznikajícím v bankách, popřímo v celých bankovních systémech, které ohrožují důvěru v národní systém pojištění vkladů. Vznikající nedvěra v národní schémata může vyvolat odliv zdrojů z ohrožených (nebo i domněle ohrožených) bank a potažmo i zemí.⁴⁶ Nadto rozdílné národní systémy pojištění vkladů představují pro bankovní podnikání různé podmínky, čímž může docházet ke zvýhodnění jednotlivých zemí. To vede ke stejnému negativnímu důsledku v podobě odlivu zdrojů ze zemí s méně robustním systémem pojištění vkladů. Tento následek může mít vážné dopady na ekonomiku daného státu a na základní provázanosti finančního systému i na celou Evropskou unii. Zdá se být logické, že jednotná regulace a dohled by měly být doplněny jednotným systémem pojištění vkladů, který by nastolil rovné podmínky pro bankovní podnikání napříč všemi zúčastněnými státy.

Zavedením povinného pojištění vkladů by mohlo dojít ke změnám, které by měly pozitivní dopad i na jednotný bankovní dohled (především v podobě zvýšené stability a důvěry v bankovní sektor). Jedná se o tyto potenciální změny:⁴⁷

- *Zamezení pletelování vkladů mezi bankami.* Podmínky pro bankovní podnikání v jednotlivých zemích by se zavedením jednotného systému pojištění vkladů přiblížily. Vkladatelé by nebyli nuceni přesouvat své vklady na základě důvěry v národní systémy pojištění vkladů, nebo by v rámci celé bankovní unie fungoval pouze jeden systém.

⁴⁶ DVO ÁK, Petr., s. 19.

⁴⁷ DVO ÁK, Petr., s. 22.

- *Zvýšení schopnosti pokrýt v případě krachu banky závazky vyplývající z výplaty pojištění vkladů*. Jednotný celoevropský systém pojištění vkladů poskytne vyšší ochranu vkladů nežli národní systémy, nebo dokáže nastádat v tísni množství finančních prostředků.
- *Zamezování dluhového propojení mezi bankami a státy*. Dojde-li například ke krachu velké mezinárodní společnosti banky a národní systém nedisponuje dostatečnými finančními zdroji, bývá tento soukromý dluh řešen samotným státem. Robustnější jednotný systém nemusí být takto navázán na veřejné rozpočty. Tento argument je velmi dobře zpochybnitelný, neboť provázanosti na veřejné rozpočty se nelze lehce zbavit (ani celoevropský systém nemusí být dostatečný a cesta skrze veřejné rozpočty jednotlivých států se pak nabízí jako nejsnazší řešení).

Pro doplnění uvedeme, že obdobný problém z časového nesouladu by mohl vzniknout i v případě jednotného rezolutorního mechanismu. Pokud by řešení krizových situací při fungování jednotného dohledu bylo ponecháno na národní úrovni, existovalo by nebezpečí, že rozhodnutí jednotného bankovní dohledu se budou dostávat do konfliktu s představami národních autorit o způsobu řešení dané situace.⁴⁸ Této situace se však není pravděpodobně třeba obávat, neboť platnost SRM je stanovena již na 1. ledna 2015.

Z výše uvedeného vyplývá, že podmínosti jednotlivých prvků vyžaduje koordinaci při jejich implementování, nejlépe jejich časový soulad. Zavádění pouze některých prvků může ohrozit funkčnost celé bankovní unie a znemožnit tak dosažení deklarovaných cílů. Na základě této obsahové podmínosti jednotlivých prvků bankovní unie můžeme konstatovat, že míra funkčnosti a efektivnosti jednotného bankovního dohledu, jakož i naplnění jeho cílů, je závislé na přijetí všech čtyř pilířů. Dle mého názoru časová nepropojenost tvrdého pilíře se může v budoucnu projevit velmi negativně. Doporučením by tedy mělo být přistoupit co nejdříve k zavedení jednotného systému pojištění vkladů, nebo při platnosti prvních tří pilířů se toto otálení jeví jako nešťastné.

3.2 Diverzita versus jednotnost

Další skutečností, která zpochybňuje zavedení jednotného dohledu, je problém diverzity versus jednotnosti. Bankovní sektory v rámci Evropské unie se vyznačují velkou diverzitou, odlišnosti existují ve strukturálním i cyklickém smyslu i z hlediska způsobu výkonu dohledu. K problematice diverzity lze přistoupit různými způsoby, mezi nimiž je i přesvědčení, že odlišnost

⁴⁸ DVO ÁK, Petr., s. 19.

je zásadní zdroj všech problémů a je zapotřebí ji zlikvidovat. Tento extrémní způsob se zdá být zastáván evropskými autoritami, nebo lze pozorovat tlak z politických sfér na téměř dokonalou harmonizaci a jednotu. Jednotný trh vyžaduje určitou harmonizaci a jednotná pravidla, avšak ne v podobě dokonalé jednotnosti. Snahu o dokonalou jednotnost lze spatřovat do jisté míry v rozporu s podstatou bankovního, nebo historicky bylo retailové bankovníství lokální obchodní činností vyžadující znalosti o místních konkrétních klientech. Dokonalá jednotnost se tak může dostat do konfliktu s dlouhodobě fungujícími vzory chování a specifickými strukturami v určitém regionu, a tím poškodit fungování bankovního.⁴⁹

Z hlediska výkonu dohledu má jednotnost také své limity. Přílišná snaha o dokonalou jednotu povede k tomu, že dohledové orgány v některých zemích, které budou chtít konat více a razantněji, budou hledat cesty, jak toho dosáhnout. V současnosti může být překladem takové cesty aktivnější využívání druhého pilíře basilejských pravidel, který poskytuje národním dohledovým orgánům určitou flexibilitu v dohledových pravomocích. Proklamovaná unifikovanost bude tímto cestami tedy klesat.⁵⁰

Frait⁵¹ shrnuje své názory konstatováním, že je třeba respektovat fakt, že jednotlivé země jsou heterogenní. Z toho vyplývá i potřeba určitě heterogenosti v politikách a regulacích. Přehlížení této skutečnosti a přílišná snaha vše integrovat může do budoucna způsobit další problém. Současné problémy podle něj nepramení až tak z rozmanitosti, nýbrž jsou spíše způsobovány netransparentností, nesrovnalostí a nedodržováním pravidel. Dvořák⁵² varuje, že všechny kroky jdoucí nad rámec homogenosti Evropské unie nepovedou k prohloubení evropské integrace, nýbrž mohou naopak tento proces vážně narušit. Implementaci bankovní unie shledává jako jeden z těchto kroků.

Domnívám se, že tyto obavy jsou do určité míry oprávněné. Je faktem, že jednotlivé státy Evropské unie jsou rozmanité, avšak ohlédneme-li se do minulosti, můžeme pozorovat pomalé sblížení. Dle mého názoru není problémem samotná heterogenost, nýbrž správné časové určení, kdy příslušné kroky realizovat. Politická neshoda ohledně tvrdého pilíře naznačuje, že homogenita zatím není dostatečná. Dovoluji si tedy tvrdit, že zavedení bankovní unie je zatím krokem předčasným, homogenita v Evropské unii nedospěla do potřebného stadia. Cesta z krize

⁴⁹ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ *YouTube* [online video]. Zveřejněno 2013-11-27 [vid. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=_IDuKTL4ZFk>. Doplnění prezentací FRAIT, Jan. *Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?* [online]. Praha: Institut ekonomických studií FSV UK [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://ies.fsv.cuni.cz/default/file/get/id/24558>>.

⁵⁰ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ [vid. 2014-04-08].

⁵¹ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ [vid. 2014-04-08].

⁵² DVOŘÁK, Petr., s. 23.

by měla být nejprve provedena odstranění základních problémů („vyřešení bankovních bilancí“) a teprve následně, až bude dosaženo politické shody nad celým konceptem bankovní unie, přistoupit k novému nastavení systému.

3.3 Problematika pravomocí a odpovědnosti

Dále je nutno upozornit na problematiku pravomocí a odpovědnosti. Pod heslem jednotnosti dochází k přenesení pravomocí na evropskou úroveň, nicméně přenesení odpovědnosti nemusí v praxi dopadnout zcela úspěšně.⁵³ ECB sice deklaruje, že bude odpovídat za efektivní a konzistentní fungování SSM⁵⁴, nicméně zatím nedisponuje potřebnými nástroji. Prvním takovým nástrojem bude jednotný rezolventní mechanismus (SRM) v rámci rezolventního fondu vytvořeného za účelem rekapitalizace bank. Avšak druhý nástroj v podobě povinného pojištění vkladů (SDGS) je v současné době v nedohlednu. Zbankrotuje-li tedy banka, nad kterou bude vykonávat dohled ECB, vklady budou klientům vypláceny z národních schémat pojištění vkladů. Za tohoto stavu nelze mluvit o plné odpovědnosti na evropské úrovni, neboť část odpovědnosti zůstane ležet na úrovni národní.

Ztotožnění se s obecně platným názorem, že stav, kdy se pravomoci nacházejí na jiné úrovni nežli odpovědnost, není pozitivní, nebo orgán, který je nadán pravomocemi, není nucen konat tak obezpečeně, jako v případě, kdy je za své jednání plně odpovědný. Tím docházím ke stejnému závěru, že budou-li uvedeny do funkce první tři pilíře, je žádoucí zavést i pilíř čtvrtý.

3.4 Složitost systému a dohledových struktur

Současný systém se vyznačuje příliš složitou a košatou strukturou jak na politické, tak i expertní úrovni. Existuje řada různých institucí⁵⁵, které vytvářejí spoustu iniciativ a agend, přičemž hrozí riziko jejich překrývání. Experti, pověřené dohledovýmiinnostmi, jsou nadměrně vyčerpáni jednáními ohledně struktur a substruktur. K tomu dále přistupuje tlak na koordinaci a její kontrolu, čímž je vytvářena byrokratická zátěž v podobě různých setkání, sdílení informací, notifikování a vysvětlování. Otázkou tedy zůstává, zdali v budoucnu zbývá čas na vykonávání adekvátního dohledu. Během posledních dvou let v Evropě došlo ke snížení akceschopnosti

⁵³ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ [vid. 2014-04-08].

⁵⁴ Viz například Evropská centrální banka. *Otázky a odpovědi pro úřely ve stejné konzultaci k návrhu nařízení ECB o rámci SSM* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB, s. 1 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/consultations/shared/pdf/framework/ssm-consultation-qa.cs.pdf>>.

⁵⁵ Například orgány EU, dále ESCB, ECB, SSM (v budoucnu další instituce bankovní unie), ESFS.

dohledu, nebo převážná většina expertů se zabývá projektem bankovní unie, a už se po něm nezabývají tím, zdali v bankovním sektoru nevznikají rizika.⁵⁶

Jsem přesvědčen, že takovýto stav je velmi nežádoucí, nebo by mohl vést k vážnému paradoxu; v důsledku vytváření 'bezpečnější a stabilnější struktury' by mohla nepozorovaně začít vznikat nová bankovní krize. Zapotřebí proces vytváření bankovní unie by měl být maximálně urychlen při zachování odborné kvality. Co se týče složitosti struktur, bylo by vhodné jednotlivé agendy a iniciativy sloučit, což by mělo za následek nejen efektivnější fungování regulace a dohledu, ale i snížení vynaložených nákladů na jejich činnost.

3.5 Ekonomické hledisko rozhodování versus národní aspekt

Další otázkou zůstává, zda jednotný dohledový orgán bude činit objektivní rozhodnutí mající možný významný negativní dopad na jednotlivé banky a potažmo i země. Taková rozhodnutí by mohla být negativně vnímána z národního hlediska, a tak není jisté, zdali nebude při rozhodování upřednostňovat tzv. „národní aspekt“. Z toho vyplývá, že můžeme při jednotném bankovním dohledu na evropské úrovni předvídat základní dva scénáře:⁵⁷

- 1) ECB bude postupovat čistě dle evropských ekonomických hledisek, což může zapříčinit významné politické a sociální dopady v zemích dotčených jejími rozhodnutími.
- 2) ECB bude brát do úvahy možné negativní politické a sociální dopady a následná rozhodnutí nebudou z ekonomického hlediska racionální a efektivní.

Domnívám se, že vhodnější by bylo zvolit první cestu, která by byla doplněna určitými kompenzacemi negativních dopadů, avšak z jiných kruhů nežli přímo od ECB jako dohledového orgánu. Pro naplnění cílů bankovní unie je nezbytné vykonávat jednotný dohled na základě ekonomických faktů, nežli politických zájmů. Obávám se však, že jednotný dohledový orgán zvolí do jisté míry cestu druhou. K tomuto názoru mě vede skutečnost, že zřízená Rada dohledu, která bude plánovat a provádět úkoly ECB v oblasti dohledu, bude složena z předsedy, místopředsedy, čtyř zástupců ECB a po jednom zástupci příslušného vnitrostátního orgánu každé zúčastněné země.⁵⁸ Zástupci vnitrostátních orgánů budou mít tedy výraznou politickou převahu nad šesti nezainteresovanými členy. Dle mého názoru toto složení musí vést zákonitě k prosazování a následnému upřednostňování národních zájmů před celoevropskými ekonomickými zájmy. Dodejme, že i dosažený kompromis mezi národními zájmy nemusí odpovídat částečně celoevropským zájmům.

⁵⁶ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ [vid. 2014-04-08].

⁵⁷ DVOŘÁK, Petr., s. 21.

⁵⁸ Evropská centrální banka. *Bankovní dohled* [cit. 2014-04-10].

3.6 Koncentrace moci v rukou jediného orgánu

Jak jsme si již výše uvedli, ECB provádí novou politiku eurozóny za účelem udržení cenové stability. K této činnosti již v listopadu přibyly úkoly v oblasti dohledu. Mezi novou a dohledovou politikou jsou dvě odlišné činnosti (funkce), což je potvrzeno i možností stát mimo eurozónu a účastnit se jednotného mechanismu dohledu. Uznáme, že nová politika je nejdůležitější činností ECB, avšak dohledová politika by jí neměla „sloužit“. Cíle obou politik se v určité situaci mohou lišit a přijatá opatření mohou jednu politiku podpořit a druhou omezit. Konflikt může nastat na základě vydání opatření směřujících k omezení chování bank. Zvýšení stanovených limitů kapitálové přiměřenosti a likvidity mají za následek stagnaci nebo pokles hodnoty aktiv bank, což dále vede k omezení peněžních toků do ekonomiky. Z toho plyne, že v případě záměru provádět expanzivní novou politiku zvýšení omezenostních limitů tento záměr negativně ovlivní. Nabízí se otázka institucionálního oddělení těchto dvou politik, aby cíle dohledové politiky nebyly podrobovány cílům politiky nové.⁵⁹ Toto pojetí vychází z obecně platného principu systému brzd a protiváh, kdy je nutno zajistit dostatečné personální a funkční oddělení činností, které mohou určitým způsobem vzájemně kolidovat, tzv. systém úskoků. Na druhé straně však existují i opačné názory, které tvrdí, že v tomto případě systém úskoků není zapotřebí.⁶⁰ Klíčovým problémem, který omezuje ECB v její činnosti, je nedostatek detailních informací o zdravotním stavu bankovního systému, které mají často dočasný charakter. K tomu dále přistupuje argument, že do jisté míry každý zástupce v Radě dohledu bude pocházet ze stejných institucí jako zástupci zasedající v Radě guvernérů.

Osobně tento problém neshledávám za jeden z nejzávažnějších, nebo z praxe jednotlivých států (například Česká republika) můžeme pozorovat funkčnost a efektivitu obou politik i za stavu, kdy jsou obě umístěny v jedné instituci. Ideálně by tyto dvě politiky měly být umístěny ve dvou odlišných institucích s převážně odlišnou reprezentací, ale pouze a jedině za předpokladu vzájemné kooperace v klíčových oblastech, včetně rychlého a efektivního předávání relevantních informací. Domnívám se však, že přesun informací mezi dvěma institucemi způsobí vždy alespoň malé informační zpoždění. Zvýšené náklady na provoz dvou institucí nepovažuji za zcela věcný argument, neboť prevence bývá vždy méně finančně náročná nežli následné řešení vzniklých problémů.

⁵⁹ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vydání. Praha: Management Press, 2011. s. 106; JUROŠKOVÁ, Lenka. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Auditorium, 2012. s. 49; POLOU EK, Stanislav a kol. *Bankovníctví*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 318.

⁶⁰ Viz například BECK, Thorsten; GROS, Daniel. Monetary policy and Banking Supervision: Coordination instead of separation. *Economic Policy, CEPS Policy Briefs* [online]. No. 286/2012, 10 s. Brussels: Centre for European Policy Studies (CEPS) [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceps.eu/book/monetary-policy-and-banking-supervision-coordination-instead-separation>>.

3.7 Bankovní unie vyžaduje federalizační kroky

Jak již bylo uvedeno, Evropská unie stále směřuje čím dál více k jednotnosti. Globální finanční krize je uváděna jako jeden z důvodů pro ospravedlnění postupu k větší integraci. Dle některých názorů se setkáváme se snahou využít tuto krizi k prosazení federalizačních prvků do Evropské unie, což vytváří riziko prodlužování krize a slabého růstu.⁶¹ Můžeme tedy spekulovat o možnosti, že celý koncept bankovní unie, včetně jednotného bankovního dohledu, je pouze záměrným krokem, který bude vyžadovat následnou fiskální a politickou unii. Tyto názory lze pozorovat i v podobě váhání a diskuzí ohledně zavedení jednotného systému pojištění vkladů, který ze své podstaty vyžaduje určitou formu fiskální a politické unie.⁶² Některé státy tyto vyšší formy integrace odmítají, a proto se brání přijetí tvrdého pilíře.

Dle mého názoru je nutné vést během celého procesu zavádění bankovní unie politickou diskuzi, kterým směrem se Evropská unie chce dále vydat. Nebylo by vhodné, kdyby až po dokončení procesu bankovní unie bylo zřejmé, že daný koncept je nedostačující a další federalizační kroky jsou nevyhnutelné (fiskální unie, politická unie, federace). Je tedy důležité znát záměr, který chceme naplňovat, nebo pro jednotlivé koncepty je důležité, aby byly samotnými cíli, nejenom pouhými prostředky k dosažení cílů odlišných. V případě jednotného bankovního dohledu by tato degradace mohla mít vliv na jeho funkčnost, jakož i na důvěru celého bankovního sektoru, potažmo celé Evropské unie.

3.8 Další argumenty proti zavedení jednotného bankovního dohledu

Z důvodu omezeného rozsahu práce si dovoluji již pouze poznamenat a nastínit další argumenty, které by si jinak zasloužily větší pozornost. Za určitý nedostatek celého konceptu bankovní unie lze označit skutečnost, že vůbec neeší problém přemýšlení o společných společenstvích na pobočky. Existence tohoto rizika by si v takto komplexním konceptu zasloužila určitě alespoň jakou pozornost. Dalším vážným problémem jsou odlišné názory jednotlivých států na využitelnost bankovní unie. V tomto ohledu bývají evropské země rozdělovány na severní a jižní, přičemž zájem severních států je snaha skrze bankovní unii předcházet budoucím krizím, zatímco zájem jižních států je snaha vyřešit současnou krizi. Domnívám se, že pro funkčnost jakéhokoliv projektu je důležité, aby ti, co ho tvoří, měli stejný či alespoň podobný pohled na cíle a využitelnost daného projektu, ne však diametrálně odlišný. Jako poslední problematiku bych zmínil, že bankovní unie se nevztahuje na celou Evropskou unii. Zamýšlených cílů by pravděpodobně bylo snazší dosáhnout v době, kdy by celá evropská unie měla jednotnou měnu.

⁶¹ FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ [vid. 2014-04-08].

⁶² DVOŘÁK, Petr., s. 22.

Na to navazuje i skutečnost, že jednotlivé prvky bankovní unie mají různé určení. Pilíře SSM a SRM jsou zamýšlené pro státy eurozóny, na druhé straně směrnice BRRD má platit pro všechny členské státy Evropské unie. Postrádám tedy určitou konzistenci a ucelenost.

Závěr

Jednotný mechanismus dohledu, jakož i celý koncept bankovní unie, je logickým vyústěním započaté nové a ekonomické integrace v Evropě. Reaguje na zkušenosti z vývoje globální finanční krize a do budoucna se snaží zabránit ohrožení stability a důvěry v bankovní sektor.

Stabilita a prosperita členských zemí EU je přímo závislá na stabilitě a prosperitě Evropské unie (a obzvláště eurozóny), a tudíž vyžaduje přijímání celoevropských projektů. Koncept bankovní unie se však v současnosti zdá být předčasným krokem, nebo existující diverzita mezi jednotlivými zeměmi je stále značná. Nicméně za nynějšího stavu pokračování realizace se jeví pozastavení projektu jako neefektivní a pozornost by se tudíž měla obracet jiným směrem.

Souasně prosazovaný model bankovní unie postrádá ucelenost, a proto se nemůže stát tím správným a účinným nástrojem, který zajistí stabilizaci finančního sektoru Evropské unie. K plné funkci jednotného bankovního dohledu je zapotřebí co nejdříve realizovat bankovní unii jako celek v rámci jednotného systému pojištění vkladů. Bez něj bude jednotný bankovní dohled zranitelnější, bude docházet k oslabení jeho účinnosti a bude náročnější dosáhnout jeho požadovaných cílů. Na evropské úrovni dochází k opomíjení této vzájemné obsahové podmínosti jednotlivých prvků. Dalším požadavkem pro plnou funkci se zdá i určitá forma fiskální a politické unie.

I v případě, že se podaří rychle dokončit bankovní unii zavedením čtvrtého pilíře, a tím mimo jiné nastolit rovnováhu mezi pravomocemi a odpovědnostmi, problém značné diverzity v rámci celé EU bude stále přetrvávat. Tento problém se nezdá zcela neřešitelný, nebo z dlouhodobého hlediska diverzita zemí klesá, avšak určitá časová období si snížení diverzity zajisté ještě vyžádá.

Z těchto důvodů nepovažuji bankovní unii v souasně prosazovaném modelu správným řešením, a jelikož zastávám názor, že efektivnost jednotlivých pilířů je závislá na realizaci bankovní unie jako celku, nemůžu konstatovat jinak, než že jednotný bankovní dohled také není vhodným řešením. Avšak zároveň dodávám, že jednotný bankovní dohled považuji z výše uvedených důvodů za koncept s velkým potenciálem, avšak musí být doplněn všemi prvky bankovní unie a realizován v době, kdy bude v Evropě panovat vyšší homogenost.

Prohlýbý proces realizace by měl představovat alespoň ponaučení do budoucna. Při vytváření velkých konceptů, kterým bankovní unie bezpochyby je, je třeba na počátku, ještě před započatím procesu realizace, dohodnout alespoň obecnou podstatu a základní obsahový rámec. Zařínat proces názvem a neurčitým představením konceptu, a až poté začít teprve hledat shodu a zjišťovat, že ne všechny státy mají stejné představy, je zhoubné. Zavádění bankovní

unie, které probíhá na základě politické průchodnosti jednotlivých součástí namísto ekonomicky vhodného postupu, je tím správným příkladem.

Zdroje

Literatura

JUROŠKOVÁ, Lenka. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Auditorium, 2012. 174 s. ISBN 978-80-87284-26-1

POLOU EK, Stanislav a kol. *Bankovnictví*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7400-491-9

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovnictví*. 3., aktualiz. vydání. Praha: Management Press, 2011. 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7

Odborné články

AVGOULEAS, Emiliios; ARNER, Douglas W. The Eurozone Debt Crisis and the European Banking Union: A Cautionary Tale of Failure and Reform. *University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2013/037* [online]. Social Science Research Network [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW:

<http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2347937>

BECK, Thorsten; GROS, Daniel. Monetary policy and Banking Supervision: Coordination instead of separation. *Economic Policy, CEPS Policy Briefs* [online]. No. 286/2012, 10 s. Brussels: Centre for European Policy Studies (CEPS) [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceps.eu/book/monetary-policy-and-banking-supervision-coordination-instead-separation>>

Deutsche Bundesbank. *European Single Supervisory Mechanism for banks – a first step on the road to a banking union* [online]. Frankfurt am Main: Deutsche Bundesbank. Monthly report – July 2013, Vol. 65, No. 7, s. 13-31 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z WWW: <http://www.bundesbank.de/Redaktion/EN/Downloads/Publications/Monthly_Report/2013/2013_07_monthly_report.pdf?__blob=publicationFile> ISSN 1862-1325 (online edition)

DVOŘÁK, Petr. Je bankovní unie budoucností pro stabilitu evropského bankovnictví? *eský finanční a účetní časopis*. 2012, ro. 7, č. 3, s. 18-27. Dostupný také z WWW: <<http://www.vse.cz/cfuc/abstrakt.php?IDcl=318>> ISSN 1802-2200

GORDON, Jeffrey N.; RINGE, Wolf-Georg. Resolution in the European Banking Union: A Transatlantic Perspective on What it Would Take. *Oxford Legal Studies Research Paper No. 18/2014* [online]. Social Science Research Network [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2361347>

HAMPL, Mojmír. Nestavíme bankovní unii od začátku. *Forbes Česko* [online]. Česká národní banka, 2013 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2013/cl_13_130606_hampl_forbes.html>

JEDLIČKA, Jan; KOZELSKÝ, Tomáš. *Bankovní unie jako odpověď EU na finanční krizi* [online]. Praha: Česká spořitelna, a.s., s. 1-7 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.csas.cz/static_internet/cs/Evropska_unie/Specialni_analyzy/Specialni_analyzy/Priklady/euspa_bankovni_unie.pdf>

SICILIA, Jorge; FERNÁNDEZ DE LIS, Santiago; RUBIO, Ana. Banking Union: integrating components and complementary measures. *Working papers* [online]. Madrid: BBVA Research, October 2013, No. 13/28 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.bbva.com/KETD/fbin/mult/WP_1328_tcm348-404382.pdf>

WYMEERSCH, Eddy. The Single Supervisory Mechanism or 'SSM', Part One of the Banking Union. *Law Working Paper* [online]. No. 240/2014, s. 1-76. Brussels: European Corporate Governance Institute (ECGI) [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2397800>

Právní předpisy a návrhy právních předpisů

Nařízení Rady (EU) .1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obecnému dohledu nad úvěrovými institucemi

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) . 1022/2013 ze dne 22. října 2013, kterým se mění nařízení (EU) . 1093/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), pokud jde o svěřování zvláštních úkolů Evropské centrální bance podle nařízení Rady (EU) . 1024/2013

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) . 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obecných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) . 648/2012

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obecném dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES

Smlouva o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy

Evropský parlament. *Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení problémů úvěrových institucí a v kterých investičních podnicích v rámci jednotného mechanismu pro řešení problémů a jednotného fondu pro řešení problémů bank a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) . 1093/2010* [online]. Brusel: Evropská unie [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0478+0+DOC+XML+V0//CS>>

Evropský parlament. *Zpráva o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení problémů úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 77/91/EHS a 82/891/ES, směrnice 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES a 2011/35/ES a nařízení (EU) . 1093/2010* [online]. Brusel: Evropská unie [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0196+0+DOC+XML+V0//CS>>

Internetové zdroje

Basel Committee on Banking Supervision. *International regulatory Framework for banks (Basel III)* [online]. Basel: Bank for international settlements [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm>>

COEURÉ, Benoit. *The Single Resolution Mechanism: Why it is needed* [online]. ICMA Annual General Meeting and Conference 2013 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp130523.en.htm>>

European Banking Authority. *The Single Rulebook* [online]. London: EBA [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook>>

European Central Bank. *Decision of the European Central Bank of 4 February 2014 identifying the credit institutions that are subject to the comprehensive assessment* [online]. Frankfurt am Main: ECB [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/en_dec_2014_03_fen.pdf>

European Central Bank. *Note Comprehensive Assessment October 2013* [online]. Frankfurt am Main: ECB, [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/notecomprehensiveassessment201310en.pdf>>

European Commission. *Towards a banking union* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-656_en.htm>

European Commission. *Commission proposes Single Resolution Mechanism for the Banking Union* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-674_en.htm?locale=en>

European Commission. *Banking Union – Single Resolution Mechanism (SRM)* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/banking-union/dg-market-factsheets-srm_en.pdf>

European Commission. *Deposit Guarantee Schemes* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/bank/guarantee/index_en.htm>

European Commission. *Commissioner Barnier welcomes agreement between the European Parliament and Member States on Deposit Guarantee Schemes* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1176_en.htm>

European Commission. *Proposal for a Single Resolution Mechanism for the Banking Union – frequently asked questions* [online]. Brussels: European Union [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-675_en.htm>

Evropská centrální banka. *Vytváří bankovní unie* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/establish/html/index.cs.html>>

Evropská centrální banka. *Bankovní dohled* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/html/index.cs.html>>

Evropská centrální banka. *Ve ejná konzultace k návrhu na ízení Evropské centrální banky, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními p íslušnými orgány a vnitrostátními pov enými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/ssm/consultations/shared/pdf/framework/draft-ssm-framework-regulation201402.cs.pdf>>

Evropská centrální banka. *Tisková zpráva z 8. listopadu 2013 - ECB vydává stanovisko k jednotnému mechanismu restrukturalizace (SRM)* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2013/html/pr131108.cs.html>>

Evropská centrální banka. *Tisková zpráva ze 7. února 2014 - ECB zahajuje ve ejnou konzultaci k návrhu na ízení ECB o rámci SSM* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140207.cs.html>>

Evropská centrální banka. *Otázky a odpov di pro ú ely ve ejné konzultace k návrhu na ízení ECB o rámci SSM* [online]. Frankfurt nad Mohanem: ECB, s. 1-9 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/consultations/shared/pdf/framework/ssm-consultation-qa.cs.pdf>>

Evropská centrální banka. *tvtletní zpráva SSM. Pokrok p i opera ním provád ní na ízení o jednotném mechanismu dohledu (SSM)* [online]. Frankfurt nad Mohanem: Evropská centrální banka, 1/2014. 26 s. [cit. 2014-04-07]. Dostupné z WWW: <<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ssmqr20141cs.pdf>> ISBN 978-92-899-1162-7 (online verze)

Evropská rada. *Záv ry – 13. a 14. prosince* [online]. Brusel: Evropská unie, 2012, 12. s. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.europa.eu/ssm/pdf/Conclusions/ConclusionsoftheEuropeanCouncil2012-12-14CS.pdf>>

TOMŠÍK, Vladimír. *Bankovní unie: „One Size Fits All?“* [online]. Praha: eská národní banka, 2012 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/tomsik_20121029_cep.pdf>

VAN ROMPUY, Herman. *Towards a Genuine Economic and Monetary Union* [online]. Brussels. European Union [cit. 2014-04-09]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/crisis/documents/131201_en.pdf>

Video online

ECH, Zden k. *Seminá „Finan ní regulace v EU. Pomáhá, nebo p ekází?“ YouTube* [online video]. Zve ejn no 2013-11-27 [vid. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=_IDuKTL4ZfK>. Dopln no prezentací ECH, Zden k.

Trendy regulace a dohledu v EU [online]. Praha: Institut ekonomických studií FSV UK [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://ies.fsv.cuni.cz/default/file/get/id/24559>>

FRAIT, Jan. Seminář „Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?“ *YouTube* [online video]. Zveřejněno 2013-11-27 [vid. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/watch?v=_lDuKTL4ZFk>. Doplnění prezentací FRAIT, Jan. *Finanční regulace v EU. Pomáhá, nebo překáží?* [online]. Praha: Institut ekonomických studií FSV UK [cit. 2014-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://ies.fsv.cuni.cz/default/file/get/id/24558>>